VZLET

VĚSTNÍK SOKOLSKÉ ŽUPY JANA PODLIPNÉHO

ROK 2018

1

ROČNÍK PK24

***ČLÁNKY**: „SOKOLOVÉ REPUBLICE" - projekt oblastního sletu s doprovodnými akcemi sokolských žup Barákovy, Jana Podlipného, Podbělohorské a Pražské-Scheinerovy; Komponovaný program v Bílém domě; Sto let Československa (O. Mach); Osmičkový rok: Muži roku 1918 (Jaroslav Šebek); Projev presidenta T.G.Masaryka k mládeži dne 28. října 1928 (red.); Oblastní slet v Brandýse nad Labem dne 27.5.18.*

***RŮZNÉ: Z našich jednot :** Dětský den na Proseku; Pražské mažoretky „Juniorky" z T.J. Sokol Vysočany se staly mistryněmi Evropy 2018 a získaly 3. místo na Mistrovství světa v norském Lillehammeru; Perníková chaloupka aneb Cesta pohádkovým lesem v Modřanské rokli 26. 4. 2018; Karnevaly a šibřinky.*

***Z kroniky české a sokolské:** Revoluční rok 1848; Invaze vojsk Varšavské smlouvy do Československa 21.8.1968; JUDr. Jan Podlipný (23.8.1848 - 19.3.1914).*

Obrázek na čelní straně časopisu:
Otevřením projektu „Sokolové republice" se stala pietní vzpomínka na prvního starostu ČOS br. Dr. Jana Podlipného, jehož jméno nese naše župa.

Sokolská župa Jana Podlipného,
Vršovické nám. 111/2,
101 00 Praha 10-Vršovice
telefon: 271 742 775
e-mail: zpodlipneho@volny.cz
http://www.zupajanapodlipneho.cz

Číslo připravili: V. Šilhán, I. Antušek
Foto: M. Brunerová, I. Antušek
TISK: Tiskařské služby - Rudolf Valenta

Rok slavných výročí a událostí

Tak nám rok slavných výročí, který se přímo nabízel oslavit velkými událostmi, utíká mílovými kroky. Chtěli bychom tímto číslem župního časopisu alespoň částečně připomenout nejdůležitější události, které se před 100 lety staly, ale také ukázat jakými akcemi jsme se snažili je veřejnosti přiblížit.

Nejdůležitější sokolskou událostí letošního roku byl zcela určitě XVI. všesokolský slet, kterému bychom se chtěli více věnovat s pohledu naší župy. Tradiční předehrou těchto vrcholů spolkové činnosti byly vždy župní slety, uskutečňované ve vybraných lokalitách v celé naší republice a považované většinou za generálky cvičebních celků pro slet hlavní. Také tentokrát se tato událost v naší župě uskutečnila. I když v důsledku únorových událostí roku 1948 nastal citelný pokles členstva ve znovu vzkříšeném Sokole, nacházejí činovníci žup řešení ve vzájemné spolupráci územně sousedních žup. Bylo tomu tak i letos, kdy se naše župa Jana Podlipného dohodla ke spolupráci na uskutečnění nikoliv už župního, ale oblatního sletu s dalšími župami – dvěmi pražskými a mimopražskou župou Barákovou. Vhodné sletiště při tom nabídla právě župa Barákova na cvičišti Brandýského Sokola, kde už se v polistopadovém období úspěšně uskutečnilo několik sokolských slavností, často i se skladbami hromad-ných cvičení sletového charakteru. Letošní oblastní slet byl součástí celého souboru událostí, který organizátoři označili jako projekt s názvem „Sokolové republice". Tomuto projektu bychom se proto v tomto čísle chtěli věnovat zejména. Slet hlavní se letos (podobně jako před šesti lety) uskutečnil v pražském Edenu na stadionu Slavie a zvídavý čtenář, právě tak jako každý, kdo se aktivně sletového cvičení zúčastnil, má možnost ho „vychutnat" ve vzpomínkách, zveřejněných v periodikách i publikacích celospolkového charakteru, kterými jsou časopis Sokol a v tomto sletovém roce i tradiční Sletový památník. Ten je již možné zakoupit v sokolské prodejně Tyršova domu.

Slavné a důležité okamžiky našeho státu před 100 lety připomenou některé příspěvky, uveřejněné na dalších stránkách časopisu. Nechceme ovšem zapomenout ani na ostatní život v našich jednotách, který běžel nezávisle na výše zmíněných událostech, ale ani na další „kmenové" články tohoto časopisu.

Vladimír Šilhán

SOKOLOVÉ REPUBLICE
projekt oblastního sletu s doprovodnými akcemi sokolských žup Barákovy, Jana Podlipného, Podbělohorské a Pražské-Scheinerovy

Slavnostní

Slavnostní zahájení projektu se konalo v Praze 8, jejíž radní pro kulturu, paní Mgr. Jana Solomonová, převzala záštitu nad akcemi, uskutečněnými na půdě této městské části.

Na počátku se uskutečnila vzpomínka na prvního starostu ČOS JUDr. Jana Podlipného, jehož pomník stojí poblíž objektů Úřadu této městké části, které nám byly tímto Úřadem zapůjčeny pro uskutečnění prvních dvou části projektu.

První z nich byla vernisáž výstavy, nazvané „Sokolové republice - Sokol dříve a dnes", která se uskutečnila v prostorách libeňského Zámečku, vlastněného MČ Praha 8. Pro výstavu připravily jednotlivé župy panely, na kterých představily své tělocvičné jednoty. Byly použity snímky z historie žup a jednot, některé župy představily budovy sokoloven svých jednot. Na panelech jsme mohli najít významné sokolské osobnosti, sportovce, umělce, někde se objevil i příběh, který se zapsal do historie. Jeden z panelů byl věnován také zahraničnímu Sokolu, další sběratelským vzácnostem s tématem Sokola a jeden rovněž místní tělocvičné jednotě Sokol Libeň. Návštěvníci výstavy se mohli potěšit např. i sokolskými odznaky a prohlédli si i další předměty (zejména upomínkové) z celého období existence Sokola. Výstavu graficky zpracovala sestra Eiška Karešová ve spolupráci se sestrami Ivetou Bendíkovou, Lenkou Brandovou a Jitkou Viktorinovou. Výstava byla koncipována jako putovní a následně se vernisáže uskutečnily též v Brandýse n. L., Kralupech n. Vlt., Lysé n. L., Českém Brodě a v Sokole Praha Vršovice.

Událost zahájil příchod sokolských praporečníků s vlajkami žup a některých jednot, zůčastněných na realizaci projektu. Vernisáže se účastnili nejen nejvyšší představitelé všech čtyř pořádajících žup, ale i vrcholní představitelé České obce sokolské - náčelnice ČOS sestra Lenka Kocmichová, 1. místostarosta ČOS br. Oldřich Lomecký a vzdělavatel ČOS br. Zdeněk Mička. Zúčastnila se i výše zmíněná Mgr. Jana Solomonová. Přítomni byli i hosté ze zahraničního Sokola a ze spřátelených organizací. Samozřejmě nechyběli ani další sokolští příznivci.

O přípravě a významu projektu „Sokolové republice" informovala výkonná předsedkyně sletového výboru, 1. místonáčelnice ČOS sestra Anna Jurčičková. Jménem vedení ČOS pozdravil návštěvníky vernisáže vzdělavatel ČOS bratr Zdeněk Mička. Na závěr zazpívala několik národních písní sestra Hana Otáhalová ze Sokola Šestajovice.

Účastníci vernisáže se posléze přemístili do nedaleké budovy MČ Prahy 8, do tzv. Bílého domu, do sálu zastupitelstva této městské části, kde se uskutečnil komponovaný program, spojený s doprovodnou výstavou fotografií Marie Brunerové, neúnavné sokolské fotografky.

Účastníky vernisáže, kteří odešli ze Zámečku mezi prvními, ale i mnohé náhodné občany Libně, kteří v té době pobývali poblíž Zámečku, jistě zaujal v poslední době dost neobvyklý pohled na sokolské praporečníky v historických krojích, kteří se přemisťovali kolem libeňské sokolovny do Bílého domu.

Hana Otáhalová

Mgr. Jana Solomonová

Naši praporečníci

Komponovaný program v Bílém domě

Režie komponovaného programu byla svěřena nedávnému starostovi župy Jana Podlipného bratru Luboši Novotnému. Slavnostní nástup sokolských praporů v rukou krojovaných sokolů za zvuků Sukova pochodu „V nový život“ zahájil program v tzv. Bílém domě MÚ Prahy 8. Po přivítání hostů moderátorkou Hanou Otáhalovou a předání jim květin sokolskými nejmenšími dětmi přišel k řečnickému pultu bratr Jaroslav Petrásek ze Sokola Českého Brodu s velmi zajímavým povídáním o historii Sokola. O sletech a jejich historii pak promluvila paní Mgr. Renata Kalašová z Muzea hl. města Prahy. Asi největší pozornost cca 150 přítomných účastníků programu byla věnována sestře Jaroslavě Tůmové ze Sokola Říčany, která si připravila příspěvek o historii sokolských krojů a vývoji cvičebních úborů, doplněnou živými ukázkami. S jejím slovním doprovodem se tak před publikem střídali sokolské děti a mladí i starší sokolové v krojích i cvičebních úborech z různých období sokolské historie. Program byl prokládán zpěvem smíšeného pěveckého sboru Gaudium Praha Sokola Královské Vinohrady pod vedením bratra Vladislava Součka a recitací sokolských básní dívkami ze Sokola Říčany-Radošovice. Závěrečný zpěv sokolských písní „Lví silou“ a „Ach synku, synku“ s přispěním stojícího publika byl zároveň připomínkou stoletého výročí vzniku Československé republiky.

Sokolské děti s kytkami pro významné hosty

Zprava starostové žup J Podlipného (br. L. Barták), Podbělohorské (br. Z. Bartůněk) a Pražské Scheinerovy (ses. R. Čáslavová)

Smíšený pěvecký sbor Gaudium Praha spolu s dětmi, připravenými předat kytice

Starosta Barákovy župy br. J. Firbas

Sestra Hana Otáhalová

Bratr Jaroslav Petrásek

Mgr. Renata Kalašová

Sestra Jaroslava Tůmová

Závěr projektu „Sokolové republice" vytvořila inscenace divadelní hry Ladislava Stroupežnického Naši furianti

Výstavu a komponovaný program, které v březnu celý projekt uvedly, vystřídala ke konci června hlavní část projektu, uskutečněná v Brandýse n.Labem (viz poslední 3 stránky). Závěr pak patřil Divadlu pod Petřínem, které v režii Bohumila Gondíka předvedlo 8. 11. v pražském divadle Mana Stroupežnického hru Naši furianti.

Sto let Československa

Před krátkým časem jsme oslavili velké výročí – 100 let od vzniku naší první republiky Československa. Toto výročí si musíme připomínat zejména my, sokolové. Nejenom mezi sebou, neboť jsme, jak stojí v nejnovějším znění stanov ČOS, spolek „nepolitický“, ale zejména mezi našimi spoluobčany, naprosto veřejně v našich obcích a ve sdělovacích prostředcích. Máme přece naše mladé muže v historických krojích a s prapory, dokonale ovládající pořadová cvičení, kteří důstojně reprezentují sokolstvo na veřejných akcích. A tady pozor, tady platí ta větička ze současných stanov: nikdy se nesmíte propůjčit k veřejnému vystoupení, které pořádá jakákoliv organizace, spojená s nějakou politickou stranou. To samé ovšem platí i o neziskových organizacích a různých sdruženích.

Dbejte vždy na to, aby sokolové při své účasti v krojích a s prapory byli vždy zastoupeni i řečníkem s proslovem na tribuně! Pochopitelně řečník musí být v kompletním sokolském kroji! Jen tak nezůstanete pouze anonymní krojovanou skupinou, přinášející slávu a ozdobu pořádající organizaci. Nenechte se nikdy zlákat dělat štafáž „komukoliv“. Věnujete jim totiž nejen svoji, ale sokolskou čest.

Nebojte se veřejně vystupovat, buďte hrdí na to, že jste sokolové. Vždyť sokolové mají lví podíl jak na vzniku Československa, tak i na jeho znovuzrození po 2. světové válce. Bohužel, nepodařilo se zabránit rozpadu republiky po tzv. „sametové“ revoluci. Byli jsme to opravdu pouze my, Češi a Slováci, kteří jsme si naši republiku rozebrali? Komu to nejvíc prospělo?

Je známo, že největším nepřítelem naší republiky byl Hitler. V roce 1937 onemocněl banální nemocí, nosními polypy, on se však domníval, že trpí rakovinou a formuloval svou politickou závěť. Mohu parafrázovat z antických dějin Hitlerův odkaz: „Ostatně myslím, že Československo (Kartágo) musí být zničeno.“ Kdo splnil Hitlerovo poslední přání? Nesuďte ukvapeně, přemýšlejte. Proč byla rozbita Jugoslávie? Rozdělení Československa se dá považovat za druhý Mnichov, byť klidným rozdělením jsme na štěstí neprožili události v Jugoslávii.

Nás to zavazuje, abychom si uvědomovali, že našimi nejbližšími sousedy jsou a budou bratři Slováci, a pro existenci našeho národa je životně nutné, abychom především s nimi udržovali stále dobré a ještě lepší vztahy. Stále se ve sdělovacích prostředcích mluví a píše o příhraničních setkáních s Bavorskem, ale nemluví se o častém setkávání Čechů a Slováků na česko-slovenských hranicích. Prakticky nevíme, co se děje na Slovensku, ačkoliv zpráv z různých „Tramtárií“ je všude plno. A je na vzdělavatelích v jednotách, aby připomínali také výročí, předcházející vzniku republiky. V první řadě výročí bitvy u Zborova. Za První republiky to byl např. Zborovský závod, snažte se ho opět uspořádat. Zborovský závod byl zapomenut po únoru 1948, od listopadu 1989 již ulynulo 29 let, a dodnes v sokolských řadách nikdo nenašel odvahu pokračovat v tradici tohoto závodu. Kde máte zborovský pomník, uspořádejte u něj důstojnou oslavu. A také jako sokolové u něj promluvte! Nestačí přinést věnec a uklonit se, proslovem se přihlásíte k odkazu legionářů.

V březnu si připomínáme významnou bitvu u Bachmače (5. - 14. 3. 1918). Byl to začátek sibiřské anabáze. Připomeňte si skutečný význam obsazení transsibiřské magistrály československými legionáři. Zabránili přesunu milionu německých a maďarských zajatců, frontových vojáků, na západní frontu, kde už s nimi maršál Ludendorf počítal pro podzimní ofenzivu. Asi by 1. světová válka dopadla jinak.

Připomínáním těchto bitev a také bitev u Arrasu, Terronu, Vouzieres a Doss Alta vyvrátíme lživá tvrzení některých soudobých přepisovatelů našich dějin o „nebojovnosti“ českého národa.

Československá republika nebyla žádný umělý konstrukt, výmysl Tomáše Garigue Masaryka, aby získal souhlas prezidenta Wilsona pro uznání Československé republiky. Republika totiž vznikla na historických podkladech státních celků Čech a Moravy, které jsou starší nežli mnohé státy kolem nás.

V Praze v 19. století působila nebo studovala řada Slováků, připomeňme si Josefa Šafaříka nebo Milana Rastislava Štefánika. Později také i Vavro Šrobára. Mezi Čechy se šířila snaha pomáhat bratrům Slovákům, Karel Kálal propagoval turistiku na Slovensku a vydával první průvodce, Alois Jirásek strávil několik prázdnin na Slovensku, když sbíral materiál pro trilogii Bratrstvo. Profesor Masaryk s rodinou pobývali o dovolené na Turci. Probíhalo sbližování mezi Čechy a Slováky. Neorganizovaně, zcela přirozené. Tak přirozeně, jako v té době vzniklý pojem Československo. To Československo nevzniklo z rozhodnutí velmocí několika čarami na mapě, ale bylo vybojováno Čechy a Slováky na frontách 1. světové války a zpečetěno krví padlých.

Po 2. světové válce nám nebylo dáno Československo velmocemi u jednacího stolu při mírových jednáních, ale bylo vybojováno na všech frontách našimi vojáky s nášivkami na uniformách Czechoslovakia, a v domácím odboji v Protektorátě a ve Slovenském národním povstání na Slovensku. Dodnes vzpomínám, jaké nadšení u tatínka vyvolala zpráva o povstání na Slovensku. Komu vadilo Československo, že muselo zaniknout?

Námětů je dost a dost, nebojte se vystupovat a mluvit. Začněte v jednotách, u významných výročí jako Bachmač, Zborov, ale také Arras, Terrone, Doss Alto, na které se již hodně zapomíná. Všechny tyto události jsou zachyceny na československých poštovních známkách. Uspořádejte vlastní sokolskou vzpomínku při příležitosti těchto bojových vystoupení československých legionářů. Právě tyto vítězné bitvy našich legií, bojujících za ještě neexistující stát, byly těmi argumenty, kterými Tomáš G. Masaryk přesvědčil velmoci, aby

uznaly Československou republiku. Vždyť za naši republiku vděčíme našim dědům, otcům, všem našim padlým na frontách dvou světových válek, v odboji, ve Slovenském národním povstání a v Pražském povstání. A že s rozdělením Československa Sokol nezanikl, ale stále nese myšlenky Fügnera a Tyrše v České ale i ve Slovenské republice.

Letos se konal XVI. všesokolský slet. To byla jedinečná příležitost, aby se Sokol přihlásil ke 100letému výročí republiky od jejího vzniku 28. října 1918. Všichni jsme si dali záležet, aby XVI. všesokolský slet byl důstojnou oslavou tohoto výročí. V tomto duchu bylo velice zdařilé zahájení sletu. Děti, nesoucí státní vlajky obou republik a vlajku sokolskou, byly důstojným symbolem tohoto výročí. Bohužel, to samé se nedá říci o závěrečné scéně sletu. Byla krásná až dojemná, ale se stoletým výročím měla velice málo společného. Bylo toho dost, co tam nemělo být, a také dost toho chybělo. Byl to první slet, na kterém nebyl husitský chorál, pouze jeho citace v Blaníku.

Tomáš G. Masaryk ve svém projevu v Ženevě 6. července 1915, ve kterém vyhlásil boj Rakousku, prohlásil „Náš program je Tábor“, a pokud chceme ctít Masarykův odkaz, a tím bylo Československo, měli bychom si ho připomínat husitským chorálem. Legie a slety, to je náš československý fenomén.

8. říjen byl vyhlášen jako Památný den sokolstva. Byl to 11. den stanného práva, které po svém příchodu do Prahy 27. září 1941 vyhlásil zastupující říšský protektor Reinhard Heydrich. Byl zatčen premiér Eliáš, popraven Augustin Pechlát, popraveno 12 československých generálů, každý den docházelo k popravám i celých rodin. V noci na 8. října 1941 bylo „preventivně“ zatčeno 5000 sokolů a bez soudu byli posláni do koncentráků. Sokol představoval pro Němce největšího nepřítele. Jako organizace fyzicky, morálně a ideově zdatná. Tato akce měla sokoly zastrašit, ale nepovedlo se to.

Ještě v průběhu stanného práva, koncem prosince 1941, seskočili v tzv. Protektorátu výsadkáři československého zahraničního vojska v Anglii. Uskutečnit jejich úkoly jim pomohli sokolové. Věděli dobře, do čeho jdou, co je čeká. Nezaváhali, přísahu z X. všesokolského sletu splnili. Bez jejich pomoci by se Gabčíkovi a Kubišovi (Slovák a Čech, symbolika Československa!) zlikvidovat Heydricha nepodařilo. Teprve tento čin dal prezidentu Benešovi pádný argument, kterým přesvědčil W. Churchila, aby odvolal podpis Velké Británie pod Mnichovskou dohodou. Jinak by Mnichovská dohoda byla platná a po skončení války v roce 1945 by Československo sice patřilo mezi vítězné státy, ale v okleštěné podobě Česko–Slovenska jako po Mnichově, hranice s Německem by byly za Mělníkem a u Plzně. Že se tak nestalo, musíme děkovat sokolskému odboji.

Prezident Masaryk oprávněně prohlásil: „Bez sokolů by nebylo legií, bez legií by nebylo Československo“. Buďte na to hrdí, neboť vy jste sokolové, dědici tohoto Masarykova odkazu. Rovněž prezident Beneš by takto mohl prohlásit: „Bez sokolského odboje by nedošlo k obnovení Česko-slovenska“.

Nedovolte, aby se zapomenulo, že sokolové jsou pevně spjati se vznikem Československa a jeho dalšími osudy. Že mnoho z nich položilo své životy za republiku Československou!

Tyto události a zásluhy by měl připomínat vedle zákonů Lex Masaryk a Lex Beneš také dosud neexistující Lex Sokol: Sokol se zasloužil o vznik Československé republiky v roce 1918 a o její obnovu v roce 1945!

Otakar Mach

Osmičkový rok: Muži roku 1918

V neděli 6. ledna 1918 se v Obecním domě v Grégrově sálu sešli čeští poslanci s mandátem v říšské radě a během války nesvolávaných zemských sněmů, aby přijali Tříkrálovou deklaraci, která vyjadřovala vůli po zásadní změně vnitropolitických poměrů a ústavního a právního řádu v celé rakouské říši, což bychom mohli označit jako jeden z významných mezikroků k samostatnému státu. Autorem deklarace byl národní demokrat Alois Rašín, který se pak stal klíčovou figurou i dalších událostí.

Jaro 1918 se dá nazvat dobou velkých národních manifestací, jednou z nich byla i slavná Národní přísaha, realizovaná 13. dubna v prostorách Obecního domu. Čeští politici si začali od léta uvědomovat, že se začíná monarchie hroutit a že nestačí dělat slavnostní akce, ale začít podnikat i konkrétní politické kroky. Mezi ně patřilo ustavení Národního výboru jako reprezentativního orgánu české politiky. Jeho zakládající schůze se konala opět v Obecním domě 13. července, a od té doby zde Národní výbor také úřadoval (socialistické strany založily v září 1918 ještě Socialistickou radu, která pak měla své kroky koordinovat s Národním výborem). Navzdory tomu se však její členové pokusili vyhlásit samostatnost už 14. října během generální stávky proti vývozu potravin ze země. Tehdy však rakouská moc něco takového ještě nepřipustila. Během čtrnácti dnů se běh dějin zrychlil a jedna důležitá událost střídala druhou. Císař Karel vydal manifest, v Paříži vznikla první československá vláda, T. G. Masaryk zveřejnil washingtonskou deklaraci.

V této atmosféře přišel den D, 28. říjen 1918. Alois Rašín dostal 27. října večer poměrně obsáhlou telefonickou zprávu o situaci v hlavním městě monarchie. Byl to muž skutečně strategického uvažování,

který dokázal bravurně zvládat vypjaté momenty. Skoro celou noc probděl a promýšlel alternativy, jak nejlépe situaci očekávaného rychlého zhroucení monarchie zvládnout. Brzy ráno se nejprve členové vedení Národního výboru sešli v bytě agrárního předáka Antonína Švehly, který byl pro všechny přirozenou politickou autoritou. Zde se domluvili, že pro případ kapitulace převezme vládu Národní výbor. Švehla dostal pověření, aby získal pod kontrolu Obilní ústav. Situace na konci války byla krajně nepříznivá, obyvatelstvu ve městech se nedostávalo základních potravin, zásobování vázlo. A hlad se stává důležitou potravou každé revoluce. Praha se rovněž obávala zbolševizovaných živlů z Ruska. Tomu chtěl Národní výbor předejít.

Skoro ve stejnou dobu, dopoledne 28. října, dostaly pražské redakce informace o nótě ministra zahraničí Gyuly Andrássyho, v níž deklaroval souhlas s body prezidenta Wilsona, které stanovil jako podmínku pro zahájení mírových jednání. Ty mimo jiné předpokládaly i sebeurčení států bývalé monarchie. Kolem novinových vývěsek Národní politiky začal houstnout dav lidí, jenž pochopil nótu jako obnovení české samostatnosti. Na Václavském náměstí se objevily první červenobílé vlajky, začaly padat úřední odznaky s velkým dvouhlavým orlem. Symboly monarchie strhávali z uniforem také čeští vojáci.

Tehdy dorazil vlakem z Bratislavy Vavro Šrobár, jenž patřil k nejzkušenějším slovenským politikům. Během svých studií na lékařské fakultě se seznámil s T. G. Masarykem. Ve druhé polovině 90. let začal vydávat na Slovensku časopis Hlas, do něhož se zapojili také další představitelé slovenské inteligence, jež své zkušenosti získávali na studiích v Čechách. Ten se také stal slovenským zástupcem v Národním výboru. Za národní socialisty byl členem Národního výboru novinář Jiří Stříbrný. Asi k nejméně známým z celé pětice, která vejde do historie jako mužové 28. října, patří dnes sociální demokrat František Soukup, jehož tehdy provázela pověst znamenitého řečníka.

Po jedenácté se vedení Národního výboru sešlo již v Obecním domě. Všichni přítomní se usnesli, že překotný vývoj událostí jim nedává jinou možnost než vyhlásit národní samostatnost. Vzhledem k tomu, aby se převrat udál pokud možno pokojně, museli především vyjednávat s odcházející mocí. Místodržitel v Čechách Max Coudenhove nebyl přítomen, ale jeho zástupce se požadavkům členů Národního výboru podvolil. V ulicích mezitím radost propukla naplno. Rašín vzpomíná na to, že mu však zatrnulo, když viděl i několik rozbitých výloh. Jako poměrně šťastný nápad se ukázalo vyventilovat napětí zpěvem vlasteneckých písní. Hrozba ozbrojeného zásahu se i tak stále vznášela ve vzduchu. V centru se objevily ozbrojené oddíly maďarských vojáků. Vůli ke konfliktu ovšem měli především vyšší důstojníci, mužstvo již tak agilní nebylo. Zásahem členů Národního výboru se však podařilo všem možným krveprolitím předejít. Pokojný průběh předání moci nemusel být úplně samozřejmý. V Budapešti byl například během revolučních nepokojů zavražděn bývalý ministerský předseda István Tisza. Den pomalu spěl ke svému vrcholu, v šest hodin večer se znovu v Obecním domě rokovalo. Nejprve promluvil Antonín Švehla. Ten v slavnostní atmosféře konstatoval, že Národní výbor je zcela legitimní k tomu, aby se ujal výkonu práv v novém státě, a také členové jeho vedení jsou legitimní k výkonu svých funkcí. Zvláště bouřlivě byl pozdravován Vavro Šrobár, jehož přítomnost v symbolické rovině ztělesňovala česko-slovenskou vzájemnost (Martinská deklarace byla přijata až o dva dny později). Večerní zasedání v Obecním domě, v Grégrově sálu, tak jen stvrzovalo rozhodnutí, které v podstatě spontánně spustily davy v pražských ulicích. Jeviště, na němž se odehrálo drama se šťastným koncem v podobě české samostatnosti, se večer v Obecním domě přesunulo z podoby veselého happeningu, jak ho prožívali Pražané, více do oficiální, státnické polohy. Po úvodním projevu Švehly se ujal slova Alois Rašín, který ohlásil první zákon nového státu a přečetl zvláštní manifest o jeho vzniku. V něm se mimo jiné apelovalo na veřejnost, aby nedošlo k nějakým rušivým incidentům, aby tak nebyl poškozen čistý štít, s nímž národ vstupoval do nové politické epochy. Neměly být dotčeny osobní svobody jednotlivce, ani poškozován majetek. Již během večera se informace o prvním zákonu telegrafem dostávaly do dalších měst, někde byla informace rozšiřována při veřejných shromážděních, nebo v divadelních představeních. Slavnostní tečku pak obstaral ve Smetanově síni pravidelný koncert Českého kvarteta. Ten se pak změnil neplánovaně ve velkou manifestaci, protože kvarteto na závěr koncertu povstalo a vestoje zahrálo českou hymnu „Kde domov můj“. V Obecním domě pak i v dalších dnech probíhala další významná jednání, která měla především zabránit chaosu a násilným střetům. Některým excesům se však nedokázalo předejít, což platí zvláště o svržení Mariánského sloupu 3. listopadu 1918, vnímaného jako zúčtování s monarchií a s katolickými symboly, tedy hlavními poraženými říjnového převratu, jak se tehdy jevily živelně rozradostněným lidem v ulicích. Posílení ozbrojených hlídek na Karlově mostě však již zamezilo zničení barokních soch z jeho výzdoby, jež byly považovány primárně za znaky katolické pobělohorské protireformace. Z organizačního hlediska bychom tedy neměli zapomenout na sokolského starostu Josefa Scheinera, který by si jistě označení muž 28. října také zasloužil.

Postupem doby však Obecní dům ztrácel své dominantní postavení a historicky první schůze Národního shromáždění se konala již ve Sněmovní ulici, v budově sídla českého zemského sněmu, který se však již od anenských patentů z léta 1913 nesešel. Za války sloužil objekt jako skladiště a bylo nutné ho nejprve poněkud zadaptovat.

V okamžiku, kdy se mělo rozhodovat o celém dalším osudu země, zde někteří klíčoví aktéři chyběli. Na prvním místě to byl určitě Karel Kramář, který 25. října odejel do Ženevy, kde proběhla jednání s reprezentací našeho zahraničního odboje v čele s Edvardem Benešem (Masaryk byl tehdy ještě ve Spojených státech). Společně s Kramářem zde byli například národní socialista Klofáč či agrární předák František Staněk. Můžeme si jen klást otázku, zdali by si nechali ujít takovou příležitost, být oslavováni jako jedni z hrdinů revolučního převratu. Kramáře totiž společně s Rašínem obestírala aureola mučedníka za národní věc, neboť byl rakouským soudem odsouzen za války k trestu smrti. Poměrně brzy po vzniku republiky se tak objevily spory o to, kdo měl na vzniku státu větší zásluhu. To se stalo předmětem dalších vášnivých polemik, které planuly ještě na konci 20. let.

Každý z mužů 28. října měl své zajímavé osudy, do nichž se vpisovaly další peripetie dramatických časů. Antonín Švehla se jako několikanásobný premiér stal jednou z ikonických postav první republiky a zemřel v prosinci 1933. Alois Rašín se stal svým způsobem legendou, k čemuž přispěl fakt, že se stal nekompromisním ministrem financí a zemřel po několika týdnech, co na něj krátce po Novém roku 1923 vystřelil anarchista. Jiří Stříbrný se stal poněkud kverulujícím politikem, který vystupoval kriticky zejména vůči Benešovi, a kvůli obvinění z kolaborace s nacisty skončil až do konce života v roce 1955 ve vězení. Šrobár byl během existence první československé republiky stále respektovanou osobností slovenské politiky, stoupencem čechoslovakismu, což vedlo k odcizení s některými z jeho slovenských přátel, kteří se po vzniku republiky hlásili k národnímu charakteru politiky. Angažoval se ve Slovenském národním povstání a po únoru 1948 byl v tehdy úctyhodném věku více než osmdesáti let členem Gottwaldova kabinetu (zemřel v prosinci 1950). Soukup spojil svůj politický život s aktivitami v Senátu, po nacistické okupaci byl několik měsíců vězněn a díky podlomenému zdraví brzy poté, v roce 1940, zemřel.

V komunistickém narativu se veškeré aktivity kolem 28. října spíše potlačovaly, protože vznik republiky byl vykládán jako důsledek vlivu bolševické říjnové revoluce. V duchu komunistické rétoriky byla předmnichovská republika považována za stát „vykořisťování, bídy, nezaměstnanosti, stávek a ostrých třídních bojů“. Vzpomínání na výročí založení republiky mělo pak přebít zejména akcentování dne znárodnění z roku 1945 a přijetí zákona o československé federaci z roku 1968 (tento ráz 28. října podporoval během normalizace zvláště Gustáv Husák, který byl velkým odpůrcem čechoslovakistických koncepcí T. G. Masaryka již jako mladý slovenský národně cítící komunista). Po roce 1989 se staly nezkreslené pohledy na 28. říjen znovu součástí velkého národního příběhu, byť v roce 1992 společný stát zanikl. Rituály vzpomínání na velké okamžiky našeho státu přinášejí i nyní důležité a potřebné impulzy k upevnění vnitřní soudržnosti celého státního společenstvía lidí, kteří v něm žijí.

Jaroslav Šebek

Autor článku je historik, pracovník Historického ústavu AV ČR Praha, zaměřující se na dějiny českých zemí 20. století.

(převzato z internetu)

Projev presidenta T. G. Masaryka k mládeži dne 28. října 1928

Vítejte. Zahájil jsem desetileté oslavy republiky s legionáři. A teď jste vy, děti, druzí v řadě oslavovatelů. Promluvme si tedy vážně slovíčko. Přeji vám, jak jsem to slýchal od mlada, zdraví a Boží požehnání. Abyste byly a zůstaly zdravé, musíte se o to přičinit. A není to nic těžkého. Pečujte o čistotu svého těla, nebojte se vody, myjte se s chutí, koupejte se a plavte, pohybujte se čile na čerstvém vzduchu a dejte se ohřávat sluníčkem. Větrejte si světnici a byt. V jídle buďte střídmé, vystříhejte se všeho mlsání a nepijte žádný z alkoholických nápojů. Hrejte si vesele, ale když se učíte, pracujete, učte se a pracujte vážně. Nevyhýbejte se práci, i když jste na školách. Já sám jsem vděčný, že jsem byl na řemesle. Jen prací se člověk stává praktickým. Sokolujte a cvičte tělo hrami a rozumným sportem. Přemýšlejte, když dorůstáte, o tom, co chcete být. Ať budete dělníkem, ať rolníkem, ať řemeslníkem, ať učitelem, ať četníkem, ať umělcem, ať spisovatelem, zkrátka, ať budete čímkoliv, vždy buďte pilnými a poctivými pracovníky. Všichni jsme povoláni k práci. Každý na svém místě a podle svých vloh. Společnost musí mít pracovníky rozmanité, práce musí být účelně rozdělená, uspořádaná, ale všichni, kdo poctivě pracujeme, jsme si v práci rovni. Dobrý dělník není méně, než dobrý president. Slyšeli jste o neštěstí na Poříčí*).... tam nebylo té poctivé práce, ať už je vinen ten, nebo onen. Poctivá práce živí lidi. Poctivou prací živíme se každý a živíme své bližní.

*) Rozestavěný dům naproti Bílé Labuti spadl, v maltě bylo málo cementu. Zahynulo několik zedníků.

(Zvukový záznam poskytl laskavě pan Turek ze zvukového archivu Českého rozhlasu.)

Z našich jednot

Dětský den na Proseku

Letošní Dětský den jsme zvolili na středu 6. června. Dětský den vždy pořádáme venku na zahradě u sokolovny. Počasí v pondělí ani v úterý nevypadalo nijak příznivě pro venkovní akci, a tak jsme byli velice příjemně překvapeni, když se ve středu mírně ochladilo. Připravili jsme na zahradě ohniště na opékání buřtů. Pálení ohně jsme měli povoleno. Již po půl čtvrté přicházeli rodiče s dětmi, později předškoláci a žactvo. Po přivítání bylo odpoledne zahájeno hrou Cesta do pravěku, kterou připravila Ivanka. Po skončení této hry se nejmenší děti s rodiči vraceli na zahradu, kde již plápolal ohníček. Všichni se věnovali při družné zábavě opékání buřtů.

Pro starší děti připravili naši cvičitelé na přilehlé pěší zóně závody na kolech všech značek. Děti byly za svou účast na závodech vyznamenány medailemi, které pro ně upekla Helča. Všichni účastníci byli velice spokojeni. Rozcházeli jsme se domů až s prvním soumrakem okolo deváté hodiny.

Bylo to odpoledne strávené v pohodě a přátelství, odpoledne prožité v sokolské jednotě.

Otakar Mach

Pražské mažoretky "Juniorky" z T.J. Sokol Vysočany se staly mistryněmi Evropy 2018 a získaly 3. místo na MS WFNBTA v norském Lillehammeru

Ve dnech 28. 3. – 1. 4. 2018 se v norském Lillehammeru konalo Mistrovství světa v twirlingu. Olympijské městečko Lillehammer přivítalo sportovce z 18 zemí světa krásným bezoblačným počasím. Olympijská hala se stala svědkem úžasných výkonů twirlerů a twirlerek všech věkových kategoriía disciplín. Česká výprava se 77 startujícími patřila mezi tři státy s největším zastoupením. Naše reprezentace změřila své síly s nejlepšími twirlery světa v 50 vystoupeních.

„Juniorky" T.J. Sokol Vysočany si z norského Lillehammeru odváží úžasné 3. místo (Parade Corps).

Následně získaly i skvělé první místo a titul MISTR EVROPY 2018 v disciplině Exhibition Corps na mistrovství Evropy, které se konalo v chorvatském městě Poroč.

(převzato z internetu)

Perníková chaloupka aneb Cesta pohádkovým lesem v Modřanské rokli 26. 4. 2018

Již tradiční akci pořádala Tělocvičná jednota Sokol Libuš ve spolupráci s RC Kuřátko, SDH Libuš, SDH Písnice, Rodinným divadlem, MČ Praha–Libuš a paní Petrou Sedláčkovou. Byla jednou z mnoha akcí pořádaných ke Dni Země v této MČ.

Chaloupka proběhla letos již posedmé, a aby nebylo vše při starém, na jednom ze stanovišť se v letošním roce představilo Rodinné divadlo, které již čtvrtou sezónu vystupuje s loutkovými představeními pro děti v libušské sokolovně. Nejdůležitější pro pořádání akce v přírodě, je samozřejmě počasí, a to nám tentokrát přálo. Sice bylo poněkud větrněji, ale s tím jsme si na jednotlivých stanovištích poradili (kartičky jsme zatížili kameny a chaloupku přivázali k zábradlí, aby ji vítr neodnesl). Překrásné prostředí Modřanské rokle prozářené slunečními paprsky umožnilo umístění celkem osmi stanovišť. Nádvoří sídliště Písnice mezi restaurací Modrá ryba a supermarketem Albert, kde se startovalo, ožilo hlavně dětmi, ale i celými rodinami. Na startu obdrželi účastníci kartičku s obrázkem Perníkové chaloupky a místy pro razítka s čísly stanovišť. Při akci měli účastníci možnost alespoň trošku přispět k úklidu rokle sbíráním poházených odpadků na trase k nádrži – k dispozici byly pytle na odpadky včetně jednorázových rukavic. Na jednotlivých stanovištích si účastníci zábavnou formou prověřili znalosti o přírodě - přiřazovali zvířata do jejich domovů, poznávali rostliny, zvířata, různé druhy přírodnin, zahráli si pohádku, prověřili si i sportovní a tělesnou zdatnost – např. u místních hasičů se snažili zasáhnout cíl pomocí požární hadice, dále sráželi pomocí stočené hadice rozestavěné kuželky a také poznávali hasičskou výzbroj, vytvářeli obrázky. Na posledním stanovišti děti pod dohledem ježibaby z Perníkové chaloupky a její malé pomocnice zametaly šišky a nakonec dostaly balíček s perníčky a reflexní přívěšek.

Převzato z: http://www.sokollibus.cz/

Karnevaly a šibřinky

Na začátku každého roku se uskuteční v řadě jednot naší župy dětské karnevaly a někde i šibřinky dospělých. Nejinak tomu bylo i v letošním, na události a výročí tak bohatém roce. Dozvídáme se o nich většinou z webových stránek jednot. Ty letos informují např. o dětských karnevalech v Hostivaři, Vršovicích, Vinohradech, Satalicích, ale také o šibřinkách ve vinohradské sokolovně. Sletové událostí žel nedovolují uveřejnit více dokumentů z těchto radostných událostí. Stačí si ale najít příslušné webové stránky, které již většina našich jednot vlastní a pokochat se veselými záběry z těchto událostí. Níže tedy uveřejňujeme alespoň malou obrazovou „ochutnávku".

Dětský karneval v Sokole Vršovice

Dětský karneval v Sokole Hostivař

Dětský karneval v Sokole Satalice

Šibřinky v Sokole Královské Vinohrady

Z kroniky české a sokolské

Neměli bychom však zapomenout ani na další „osmičková" výročí významná ať již z pohledu národního nebo i sokolského.

Revoluční rok 1848

I přes nepokoje ve Vídni a v Praze se na přelomu června a července uskutečnily volby do ústavodárného sněmu, v nichž získali převahu liberálové a konzervativci. Jednání vídeňského parlamentu bylo slavnostně zahájeno 22. července. Parlament stačil jednat především o dřívějším zrušení poddanství než v březnu 1849 - poddanství bylo nakonec zrušeno 7. září 1848. Rakouská vláda 3. října rozpouští uherský sněm. Císař odchází do Olomouce. Spolu s císařem odešla také část vlády a poslanců. 16. října získal Windischgrätz velení nad veškerým vojskem (kromě jednotek v Itálii) a 22. října byl ústavní sněm přesunut z Vídně do Kroměříže. V Arcibiskupském paláci v Olomouci abdikoval 2. prosince rakouský císař Ferdinand I. ve prospěch svého synovce Františka Josefa I.

Po celý rok 1848 vznikaly nepokoje prakticky na celém území císařství Rakousko-uherského. V polovině roku vyvrcholily i nepokoje v Praze, byly ale císařským vojskem, vedeným generálem Windischgrätzem potlačeny.

Invaze vojsk Varšavské smlouvy do Československa 21. 8. 1968

Vstup spojeneckých vojsk pod názvem Operace Dunaj byl vojenský vpád pěti komunistických zemí Varšavské smlouvy v čele se Sovětským svazem (SSSR), který se uskutečnil 21. srpna 1968. Invaze se kromě Sovětské armády zúčastnila vojska PLR, MLR, NDR a BLR. Byla obsazena většina důležitých měst v tehdejší ČSSR. Krátce po příjezdu tanků a obsazení letišť, na kterých přistávala sovětská letadla s další vojenskou technikou, přijalo předsedenictvo ÚV KSČ usnesení odsuzující invazi. Veřejnost během prvního týdne okupace vyjadřovala silný odpor. Bylo přerušeno rozhlasové i televizní vysílání, které však bylo rychle obnoveno. Následně došlo k potlačení česko-slovenského pokusu o reformu socialismu - tzv. pražského jara.

JUDr. Jan Podlipný (23. 8. 1848 - 19. 3. 1914)

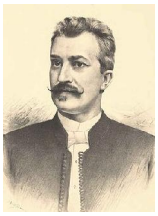

byl pražský advokát, starosta královského hlavního města Prahy (1897-1900) a poslanec českého zemského sněmu za mladočeskou stranu, první starosta České obce sokolské (1889-1906). Uspořádal Sbírku zákonů, týkající se státního práva Království českého (1882). Byl také jednatelem Právnické jednoty. Byl to muž vzácného charakteru a ušlechtilých mravů. Narodil se v Hněvčevsi v rodině chalupníka Josefa Podlipného. Ve své programové řeči po zvolení pražským starostou dne 2. ledna 1897 se vyslovil pro přičlenění okolních měst a obcí k Praze. JUDr. Jan Podlipný žil a zemřel v Praze na Starém Městě v domě č.p. 309 v Bartolomějské ulici, kde je umístěna i pamětní deska z roku 1924, věnovaná Československou obcí sokolskou. Pochován je na Olšanských hřbitovech. V Praze Libni na Elsnicově náměstí stojí pomník od sochaře Jar. Brůhy z roku 1935 na počest jeho zásluh o připojení Libně k Praze (12. září 1901).

Po JUDr. Janu Podlipném je pojmenována jedna libeňská ulice. Jeho jméno nese také naše župa.

Oblastní slet v Brandýse nad Labem dne 27. 5. 2018

Brandýsský slet byl sice stanoven na neděli 27. června, ale jeho přípravy na sokolském hřišti Jindry Vaníčka začaly již o dva dny dříve. V pátek 25. června začali organizátoři s výzdobou a vybavením potřebného zázemí, které si tak velká událost vyžaduje. Svítilo sluníčko a všichni zúčatnění doufali, že pěkné počasí vydrží i v následujících dvou dnech. V prvním z nich, v sobotu, se nejdříve do práce dali zvukaři, aby se už v 10 hodin mohlo začít se zkouškami. V tu dobu nastoupili na plochu první z očekávaných 2152 cvičenců z 15 žup. Na krásně vyzdobený můstek vstoupili i vedoucí první skladby tak, jak bylo organizátory předem určeno. Sobota patřila zkouškám skladeb dospělých cvičenců. V 16 hodin se také uskutečila na jiném místě Brandýsa -v Synagoze- vernisáž putovní výstavy, nazvané „Sokolové republice - Sokol dříve a dnes", nad kterou převzal záštitu starosta města Brandýs n. L. ing. Vlastimil Picek. Nad celou částí projektu „Sokolové republice" uskutečněnou mimo Prahu převzala záštitu hejtmanka Středočeského kraje paní ing. Jaroslava Pokorná-Jermanová.

V neděli pak absolvovali zkoušky jako první senioři, kteří si museli časně ráno přivstat, aby stihli zahájení zkoušek. Hned po nich nastoupily na cvičiště děti na zkoušky svých skladeb. Když se blížil stanovený termín řazení průvodu t.j. 12,30 hodin začaly se houfovat před vstupem na cvičiště nejen cvičenci, ale i další krojovaní i nekrojovaní sokolové a čestní hosté, mezi kterými nechyběli zástupci města, starostové žup a další významní představitelé ČOS. Nemohli chybět praporečníci se svými prapory, kteří jsou vždy ozdobou průvodů. Byla zde i hudba Přívoranka. Shromáždění účastníci průvodu se na pokyn organizátorů seřadili a v určenou hodinu se dali za doprovodu hudby do pochodu. První zastávka byla u nedaleké sokolovny, kde byly položeny kytice u pomníku padlých a umučených sokolů. Další zastávka se uskutečnila u pomníku prvního prezidenta Československé republiky Tomáše Garrigua Masaryka. Nakonec se průvod zastavil v zámeckém parku, kde se konal pietní akt u památníku padlých. Na jeho úvod zazněla hymna České republiky v podání sestry Hany Otáhalové. Poté položili ke zdejšímu památníku kytice starosta města Vlastimil Picek a starostka ČOS sestra Hana Moučková. Účastníci aktu pak vyslechli jejich krátké projevy. Emeritní starosta Barákovy župy, účastník X. sletu, konaného v r. 1938, bratr Bořivoj Sopr přednesl báseň z tohoto historického sletu. Následující vzpomínková minuta ticha byla zakončena zvukem večerky. Po doznění večerky pozvala moderátorka všechny přítomné na hlavní sokolskou událost roku - XVI. všesokolský slet, konaný v Praze. Následně se účastnící přemístili opět na cvičiště, kde už početní diváci netrpěivě očekávali zahájení sletových vystoupení.

Zahájení bylo vskutku velmi slavnostní. Jako první nastoupili na plochu vlajkonoši. Poté starostka ČOS Hana Moučková dekorovala pamětními stuhami ČOS prapory jednot a žup, slavící právě svá výročí, a starosta města Vlastimil Plicek dekoroval všechny přítomné prapory stuhami, které věnovalo město Brandýs n. Labem. Po skončení tohoto obřadu přivítal účastníky oblastního sletu bratr Bořivoj Sopr. Zdravice starostky ČOS sestry Hany Moučkové a starosty města Vlastimila Picka vystřídaly potom svým vystoupením na ploše mažoretky Sokola Vysočany.

Přehlídku sletových skladeb začaly cvičenky sletové skladby „Cesta", následované aktéry dalších sletových skladeb, mezi které se vklínily i dvě skladby, složené a nacvičené jen pro tuto místní událost. Tou první byla skladba nazvaná Vivat Vivaldi - postavená na hudbu významného italského skladatele, jehož jméno nesl i název skladby. Autorkou skladby je a na tomto vystoupení skladbu vedla Helena Peerová. Druhou originální skladbou, kterou divácí posléze na stadionu v Edenu neviděli, byla skladba, nazvaná Růžový panter, autorek Evy Honzátkové, Zdeny Šafářové, Lenky Vojtíkové a Hany Vltavské.

Hudba Přívoranka

U pomníku T. G. M.

V. Picek

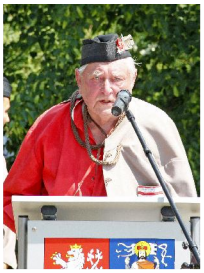

B. Sopr

Z. Mička

Sletová skladba Cesta

Sletová skladba Méďové

Sletová skladba Borci ***Sletová skladba V peřině***

Skladba pro toto vystoupení: Vivat Vivaldi

Sletová skladba: Noty

Sletová skladba: Ženobraní

Sletová skladba: Děti, to je věc

Sletová skladba: Spolu

Skladba pro toto vystoupení : Růžový panter

Sletová skladba: Siluety

Sletová skladba: Cirkus

Sletová skladba pro VG: Princezna republika

Závěrečná "Krokovka"